

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Správa železnic, státní organizace** (dříve Správa železniční dopravní cesty, státní organizace), se sídlem Dlážděná 1003/7, Praha 1, zast. Mgr. Tomášem Tyllem, advokátem se sídlem Revoluční 724/7, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 2. 2018, č. j. 22 A 199/2016 – 43,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 2. 2018, č. j. 22 A 199/2016 – 43, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Městský úřad Bruntál (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 29. 6. 2016, č. j. MUBR/46233-16/pzd-OŽP-6185/2016/pzd/, uložil žalobci pokutu ve výši 80 000 Kč za spáchání správního deliktu podle § 88 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“), kterého se žalobce dopustil tím, že v období od listopadu 2015 do února 2016 provedl prostřednictvím najatých subjektů kácení celkem 257 stromů (dřevin rostoucích mimo les), které ve výšce 130 cm nad zemí přesahovaly obvod kmene 80 cm, a dále 8 985 m² zapojeného porostu, a to na parcelách p. č. 1013 v k. ú. Valšov, p. č. 342/5 v k. ú. Nové Heřminovy a p. č. 407/14 v k. ú. Milotice nad Opavou, bez povolení orgánů ochrany přírody, čímž porušil § 8 odst. 1 ZOPK, v tehdejší znění.

[2] Proti uvedenému rozhodnutí se žalobce bránil odvoláním, v němž mj. namítal, že ke kácení dřevin v obvodu dráhy nepotřeboval povolení, neboť tím plnil povinnost zajistit plynulost a bezpečnost drážní dopravy, kterou mu ukládá § 22 zákona č. 266/1994

Sb., o drahách (dále „jen zákon o drahách“), dále, že jako objednatel prací nemohl být za správní delikt odpovědný, neboť on sám dřeviny nepoškodil ani nezničil, a že nebylo dostatečně prokázáno, že všechny pokácené stromy měly skutečně ve výšce 130 cm nad zemí obvod 80 cm a více, resp. že šlo skutečně o zapojený porost v rozsahu uvedeném správním orgánem I. stupně.

[3] Žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 10. 2016, č. j. MSK 100784/2016, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. S odkazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2015, č. j. 7 As 162/2015 – 59, a ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 As 1/2016 – 57 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), konstatoval, že kácení dřevin v obvodu dráhy podléhá zákonnému režimu § 8 ZOPK. Pokud jde o odpovědnost žalobce jako objednatele kácení, odkázal žalovaný na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2009, č. j. 9 As 50/2008 – 64, a ze dne 9. 4. 2015, č. j. 9 As 245/2014 – 49, z nichž vyplývá, že v konkrétních případech je možné dovodit rovněž odpovědnost zadavatele prací. Tak tomu bylo i v tomto případě, neboť jednání žalobce bylo rozhodující pro naplnění skutkové podstaty správního deliktu. Pokud by žalobce kácení porostu neobjednal, k poškození dřevin by nedošlo, naopak vykonavatel prací provedl kácení výhradně z důvodu plnění zakázky, sám na něm neměl žádný zájem. Námitku ohledně skutečného počtu stromů, které podléhaly povolení, a rozsahu zapojeného porostu, který měl být pokácen, shledal žalovaný nedůvodnou, neboť správní orgán I. stupně vycházel z údajů doložených žalobcem v rámci dodatečných oznámení o kácení dřevin, která žalobce učinil až po provedeném kácení, přičemž tyto údaje správní orgán I. stupně ověřil sérií dotazů vůči žalobci; ten přitom tento postup v průběhu prvostupňového řízení nerozporoval.

[4] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou u Krajského soudu v Ostravě, který shora uvedeným rozsudkem žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k žalovanému k dalšímu řízení.

[5] Námitku nicotnosti napadených rozhodnutí z důvodu věcné nepřislušnosti správních orgánů k projednání věci shledal krajský soud nedůvodnou s odkazem na zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2015, č. j. 7 As 162/2015 – 59. Nedůvodnou shledal krajský soud rovněž námitku, podle níž žalobce nemůže jako pouhý zadavatel kácení odpovídat za předmětný správní delikt; krajský soud odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2009, č. j. 9 As 50/2008 – 64, a ze dne 23. 9. 2016, č. j. 4 As 117/2016 – 26.

[6] Krajský soud však upozornil, že s účinností od 1. 4. 2017 došlo ke změně právní úpravy obsažené v § 8 ZOPK, přičemž podle nové právní úpravy již k odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy není zapotřebí povolení orgánu ochrany přírody, ale postačí oznámení. Vzhledem k tomu, že bylo žalobci kladeno za vinu pokácení dřevin bez povolení orgánu ochrany přírody, přičemž žalobce se od počátku hájil tím, že tak učinil z důvodu bezprostředního ohrožení života, zdraví nebo hrozící škody na dráze, je pro něj nová úprava příznivější. Nová právní úprava sice nabyla účinnosti až v průběhu řízení před krajským soudem, vzhledem k závěrům obsaženým v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 – 46, publ. pod č.

pokračování

3528/2017 Sb. NSS, je třeba aplikovat princip retroaktivity ve prospěch pachatele i v tomto případě. V případě, že žalobce odstranil dřeviny za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy, došlo v důsledku změny právní úpravy k zániku trestnosti tohoto jednání. Krajský soud proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž má žalovaný přihlídnout k uvedené změně právní úpravy a zabývat se tím, zda žalobce k provedenímu kácení potřeboval povolení orgánu ochrany přírody, popřípadě, zda jej provedl za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze, a byly tak naplněny podmínky pro to, aby kácení orgánu ochrany přírody pouze oznámil. Pro zrušení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně krajský soud neshledal důvod.

[7] Dalšími vznesenými námitkami se krajský soud nezabýval, neboť jejich posouzení shledal v této fázi řízení nadbytečným.

[8] Krajský soud dále uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku v celkové výši 20 786 Kč. Náklady žalobce na jeho právní zastoupení advokátem soud shledal důvodně vynaloženými, a to i přes námitky žalovaného, podle něhož žalobce trval na nařízení jednání ve věci, ač mohl výsledek řízení očekávat vzhledem k předchozím rozhodnutím téhož soudu, a navíc je státní organizací, přičemž svou účast v řízení by měl být schopen zabezpečit vlastními zaměstnanci. Krajský soud konstatoval, že ústní projednání věci je právem účastníka řízení, jeho využití mu tedy nemůže jít k tíži. Žalobce je sice státní organizací, v předmětném řízení však nevystupoval v obdobné pozici jako správní orgán či orgán územního samosprávného celku, přičemž k jeho činnosti náleží mimo jiné zajišťování provozování železniční dopravní cesty a její provozuschopnosti, naopak účast v řízení ve věci správního deliktu nelze považovat za běžnou a obvyklou činnost žalobce. Náklady tedy byly vynaloženy účelně. Krajský soud rovněž zvažoval, zda by skutečnost, že zrušení žalobou napadeného rozhodnutí nezapříčinily jeho vady, ale až pozdější změna právní úpravy v řízení před soudem, neodůvodňovala postup dle § 60 odst. 7 s. ř. s., tedy nepřiznání náhrady nákladů řízení žalobci. Soud nicméně dopěl k závěru, že pro naplnění důvodů zvláštního zřetele hodných ve smyslu § 60 odst. 7 s. ř. s. by musely na rámec samotné pozdější změny právní úpravy přistoupit další okolnosti, které však v této věci krajský soud neshledal. Odkázal přitom na obdobný postup Nejvyššího správního soudu v rozsudcích ze dne 26. 1. 2017, č. j. 5 As 104/2013 – 61, a ze dne 29. 11. 2017, č. j. 7 As 225/2017 – 22.

II.

Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalobce a další podání účastníků řízení

[9] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů a jeho vnitřní rozpornost. Stěžovatel má za to, že z již zmiňovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 – 46, vyplývá, že krajský soud měl sám posoudit důsledky změny právní úpravy, k níž došlo v průběhu soudního řízení. Stěžovatel neporozuměl pokynu krajského soudu, který na jedné straně shledal důvody pro zánik odpovědnosti žalobce za předmětný správní delikt, a tedy pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí, na druhé straně stěžovateli uložil, aby se zabýval tím, zda k zániku odpovědnosti žalobce skutečně došlo.

[10] Krajský soud se navíc nezabýval tím, že ani v případě nové právní úpravy by nebylo pokácení dřevin zcela na libovůli žalobce, neboť by bylo třeba jej předem oznámit, přičemž stěžovatel by měl možnost kácení pozastavit, omezit či zakázat. Žalobce tedy nepostupoval ani v souladu s novou právní úpravou. Krajský soud rovněž nezohlednil, že § 88 ZOPK se zmiňovanou novelizací tohoto zákona (provedenou s účinností od 1. 4. 2017 zákonem č. 319/2016 Sb.) nezměnil a ani pozdější změnou těchto jiných správních deliktů na přestupky v souvislosti s novou právní úpravou přestupků, účinnou od 1. 7. 2017, k žádné věcné změně nedošlo. Ani maximální výše pokuty za správní delikty (nyní přestupky) dle § 88 odst. 1 ZOPK se nezměnila, mezi kácením bez povolení za předchozí právní úpravy a kácením bez předchozího oznámení za nové právní úpravy by tedy nebyl rozdíl co do právní kvalifikace takového jednání ani výše uloženého trestu. V úvahu by připadalo rovněž spáchání přestupku nesplnění oznamovací povinnosti dle § 88 odst. 1 písm. h) ZOPK, takovou povinnost však žalobce v době spáchání správního deliktu neměl, naopak měl povinnost obstarat si ke kácení dřevin povolení. Nicméně maximální výše pokuty by i v případě použití § 88 odst. 1 písm. h) ZOPK byla stejná.

[11] Stěžovatel rovněž brojí proti výroku o nákladech řízení, neboť má za to, že zastoupení žalobce advokátem nebylo v řízení před krajským soudem potřebné. Žalobce disponuje vlastními personálními zdroji, včetně právní podpory. Jádrem žaloby spočívalo ve výkladu zákona o drahách, žalobní námitky se přitom shodují s námitkami odvolacími, které připravoval zaměstnanec žalobce. Jediné skutečné přispění advokáta tedy představovala jeho účast na jednání, na jehož nařízení však trval pouze žalobce, přičemž o obdobné věci (sp. zn. 22 A 30/2016) již krajský soud v minulosti rozhodl.

[12] Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že závěr krajského soudu o nutnosti aplikovat na věc novou právní úpravu považuje za správný. Má však za to, že další postup v řízení je z napadeného rozsudku zcela jasný; stěžovatel zruší rozhodnutí správního orgánu I. stupně a věc mu vrátí k dalšímu řízení, v němž bude věc posouzena podle nové právní úpravy. Žalobce v zásadě souhlasí se stěžovatelem, že by s ním mělo být vedeno nové řízení o spáchání (nyní) přestupku dle § 88 odst. 1 písm. h) ZOPK, zdůraznil přitom odlišnou společenskou škodlivost obou deliktů, která by se dle jeho názoru promítla i do výše pokuty.

[13] Na vyjádření žalobce reagoval stěžovatel replikou, v níž uvedl, že žalobcem uvedené skutečnosti považuje za potvrzení důvodnosti kasační stížnosti. Polemika žalobce s dílčími závěry krajského soudu a předjímání, jak by mělo být ve věci dále rozhodnuto, svědčí o nepřezkoumatelnosti a zmatečnosti napadeného rozsudku. Stěžovatel zopakoval, že i kdyby bylo jednání žalobce posuzováno podle nové právní úpravy, stále by bylo deliktem (nyní přestupkem), výsledek řízení je tedy po materiální stránce stejný.

[14] V duplice se žalobce vyjádřil k otázce náhrady nákladů řízení. Uvedl, že ochrana přírody není předmětem jeho činnosti a tedy nedisponuje personálem odborně zdatným v této oblasti. Zdůraznil, že je primárně komerčním subjektem financovaným z plateb od železničních dopravců, nikoliv subjektem veřejné správy.

III.

pokračování

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a jeho zaměstnanec, který je oprávněn za něj jednat, má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[16] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[17] Podstatou argumentace stěžovatele je, že krajský soud přezkoumatelně neodůvodnil závěr o tom, že právní úprava účinná v době jeho rozhodování je pro žalobce výhodnější než právní úprava účinná v době spáchání daného deliktu, resp. že není ani zřejmé, zda ji krajský soud za výhodnější vlastně považuje. Nepřezkoumatelnost tedy spočívá dle stěžovatele na jednu stranu ve vnitřní rozpornosti odůvodnění rozsudku, na druhou stranu v nedostatečném odůvodnění uvedeného závěru.

[18] K požadavkům na přezkoumatelnost soudních i správních rozhodnutí se Nejvyšší správní soud vyjádřil ve své judikatuře již mnohokrát. Má-li být rozhodnutí přezkoumatelné, musí být z jeho odůvodnění zřejmé, jaký skutkový stav vzal posuzující orgán za rozhodný a jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností. Povinností soudu je řádně se vypořádat se žalobní argumentací (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76, či ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015 - 45). Současně je ovšem nutné zdůraznit, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, publ. pod č. 1566/2008 Sb. NSS). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat.

[19] Nejvyšší správní soud musí přisvědčit stěžovateli v tom, že rozsudek krajského soudu je skutečně obtížně srozumitelný, neboť v bodu 10 rozsudku krajský soud konstatoval, že nová úprava je pro žalobce výhodnější, neboť se žalobce od počátku bránil tím, že dřeviny v obvodu dráhy odstraňoval z důvodu bezprostředního ohrožení života, zdraví nebo hrozící škody na dráze, následně však v témže odstavci stěžovateli zároveň uložil, aby se v dalším řízení zabýval tím, zda by podle nové právní úpravy žalobce k provedení kácení potřeboval povolení orgánu ochrany přírody, či nikoliv, tedy zda kácení provedl za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo pro zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze, přičemž v tomto případě by ke kácení

podle krajského soudu v souladu s novou právní úpravou postačovalo pouze předchozí oznámení tohoto záměru orgánu ochrany přírody. Snad je možné tomuto dosti nešťastně formulovanému a při doslovném čtení skutečně rozpornému vyjádření krajského soudu rozumět tak, že krajský soud považoval novou právní úpravu za příznivější pro žalobce pouze za podmínky, že žalobce pokácel dřeviny za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy. Z tohoto důvodu tedy krajský soud uložil stěžovateli, aby se v dalším řízení touto otázkou zabýval. Krajský soud si tedy byl jist pouze tím, že nová právní úprava je pro žalobce „příznivější“ z procesního hlediska, neboť dává žalobci „naději na příznivější výsledek“, avšak to, zda je pro žalobce příznivější i v hmotněprávním smyslu, se může podle krajského soudu vyjevit až za podmínky, že další dokazování prokáže určité dosud nezjišťované skutkové okolnosti. Takový závěr ovšem nejenže byl v rozsudku krajského soudu dosti nesrozumitelně vyjádřen, ale navíc je nesprávný.

[20] Dle čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod „[t]restnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější“.

[21] Krajský soud vyšel v napadeném rozsudku z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 – 46, v němž rozšířený senát uvedl:

„Tam, kde správní soud posuzuje právní stránku věci, proto musí mít podle rozšířeného senátu stejný právní prostor či rámec, jaký (by) měl správní orgán. Nelze přece připustit, aby existoval významný rozdíl mezi kognicí správního orgánu v běžícím řízení, soudu přezkoumávajícího jeho výsledek (meritorní rozhodnutí o vině a trestu) a posléze zase správního orgánu, který pokračuje v řízení poté, co mu soud jeho rozhodnutí (z jiných důvodů) zrušil. Je-li soud nadán úplnou kasační pravomocí nejen z hlediska nezákonnosti správního rozhodnutí, vadného řízení, ale i nedostatečnosti skutkových zjištění, je zřejmé, že i hmotněprávní posouzení věci musí odpovídat aktuálnímu právnímu stavu v době jeho rozhodování. Plná jurisdikce se tedy uplatní jak co do jejího obsahu, tak co do času. Na tom nic nemění fakt, že by soud nenahrazoval svým výrokem správní rozhodnutí (s výjimkou modorce), ale na příznivější změnu zákona by reagoval prostým kasačním výrokem bez stopy výtky vůči správnímu orgánu I. a II. stupně, ovšem se závazným právním názorem k aplikaci a interpretaci hmotného práva na správním orgánem správně zjištěný (či soudem doplněný) skutkový stav. Důležité ovšem je, aby soud měl povinnost zkoumat, zda nedošlo ke změně zákona, bez ohledu, jestli to žalobce učiní předmětem svých žalobních námitek. [...]

Rozšířený senát na základě výše uvedených úvah dospěl k závěru, že rozhoduje-li krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, že zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je povinen přihlídnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější.“ (pozn.: důraz doplněn Nejvyšším správním soudem)

pokračování

[22] Z judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 31. 7. 2020, č. j. 5 As 344/2018 – 51, nebo ze dne 13. 10. 2020, č. j. 8 As 196/2018 - 47) i Ústavního soudu (např. náleze ze dne 22. 1. 2001, sp. zn. IV. ÚS 158/2000) je patrné, že v případě úvah o aplikaci retroaktivity ve prospěch pachatele na základě čl. 40 odst. 6 Listiny je rozhodujícím kritériem pro posouzení otázky, zda použití pozdější právní úpravy by bylo pro pachatele příznivější, celkový výsledek z hlediska trestnosti a případně i z hlediska trestu, jehož by bylo při aplikaci té či oné úpravy dosaženo, s přihlédnutím ke všem právně rozhodným okolnostem konkrétního případu. Použití nové úpravy je tedy pro pachatele příznivější tehdy, jestliže její ustanovení, posuzována jako celek, zaručují z hmotněprávního hlediska výsledek pro pachatele příznivější než právo dřívější.

[23] Jak konstatoval rozšířený senát, i v řízení ve věcech správního trestání je krajský soud nadán úplnou kasační pravomocí. Aby však mohl zrušit žalobou napadené správní rozhodnutí s odkazem na větu druhou čl. 40 odst. 6 Listiny, musí v situaci, kdy k rozhodné změně právní úpravy došlo až během řízení před krajským soudem, nejdříve sám postavit na jisto, zda je použití nové právní úpravy jako celku z hmotněprávního hlediska příznivější pro pachatele, a to i kdyby k tomu bylo třeba vést další dokazování. Samotný závěr o tom, že právní úprava účinná v době rozhodování krajského soudu „by mohla být“ pro žalobce výhodnější než právní úprava účinná v době spáchání deliktu (a v době rozhodování správních orgánů) za podmínky, že žalobce odstranil předmětné dřeviny za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy, tedy není dostatečnou oporou pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí s odkazem na větu druhou čl. 40 odst. 6 Listiny, resp. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 – 46. Krajský soud sám sice není oprávněn rozhodnout o vině a (s výjimkou práva modrace) ani o trestu za správní delikt (nyní přestupek), přesto je však povinen posoudit to, zda by použití nové právní úpravy jako celku skutečně bylo (nikoliv mohlo být) pro žalobce příznivější v hmotněprávním slova smyslu, tedy buďto tak, že skutek žalobce by nebyl ve světle nové právní úpravy vůbec trestný (ve smyslu správního trestání), nebo by mu podle této nové právní úpravy měl být uložen mírnější trest (např. nižší pokuta).

[24] Ani v této otázce, zdá se, krajský soud nemá jasno, neboť na jedné straně uvádí, že pokud by se potvrdilo, že dřeviny žalobce pokácel za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy, nejednalo by se podle nové právní úpravy vůbec o deliktní jednání (přestupek), na straně druhé upozorňuje na to, že v takovém případě by právě nová právní úprava (§ 8 odst. 2 ZOPK, ve znění účinném od 1. 4. 2017) sice nevyžadovala pro toto kácení povolení orgánu ochrany přírody, ale vyžadovala by předchozí oznámení tohoto záměru orgánu ochrany přírody písemně nejméně 15 dnů předem. To žalobce neučinil, o provedeném kácení informoval orgán ochrany přírody až dodatečně. Přitom podle § 88 odst. 1 písm. h) ZOPK, ve znění účinném v době rozhodování krajského soudu (i nyní), se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že mj. nesplní ohlašovací povinnost podle tohoto zákona. Úvaha, zda by tedy měl být žalobce, jak sám uvádí, dle nové právní úpravy shledán odpovědným za spáchání právě tohoto přestupku a zda i v tom případě má být tato nová právní úprava považována pro něj za příznivější i přesto, že tento přestupek (dříve jiný správní delikt) byl a nadále je sankcionován pokutou se stejným rozpětím sazby

jako přestupek (správní delikt) dle § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK, však v napadeném rozsudku krajského soudu rovněž chybí.

[25] V uvedeném rozsahu tedy Nejvyšší správní soud stížným námitkám přisvědčil a vzhledem k tomu, že hlavní výrok rozsudku krajského soudu o zrušení rozhodnutí stěžovatele za těchto okolností nemůže obstát, nemůže již z toho důvodu obstát ani na něm závislý výrok o nákladech řízení. Nejvyšší správní soud se tedy nezabýval samostatnými námitkami stěžovatele směřujícími proti výroku II. napadeného rozsudku (o náhradě nákladů řízení). Nad rámec uvedeného však lze dodat, že úvaha krajského soudu o tom, že žalobce v předmětném řízení nevystupoval v obdobné pozici jako správní orgán, přičemž účast v řízení ve věci správního deliktu na úseku ochrany přírody nelze považovat za součást jeho běžné agendy, je správná. Na straně druhé Nejvyšší správní soud upozorňuje na svůj rozsudek ze dne 13. 10. 2020, č. j. 8 As 196/2018 - 47, podle něhož důvody hodné zvláštního zřetele pro nepřiznání náhrady nákladů řízení dle § 60 odst. 7 s. ř. s. jsou zpravidla dány i tehdy, pokud jediným důvodem pro zrušení napadených rozhodnutí je zánik odpovědnosti žalobce za přestupek (správní delikt) z důvodu přijetí pozdější příznivější právní úpravy, která nabyla účinnosti až po právní moci rozhodnutí správního orgánu.

IV.

Závěr a náklady řízení

[26] Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V dalším řízení krajský soud posoudí, zda je právní úprava účinná v době jeho rozhodování jako celek pro žalobce skutečně příznivější než právní úprava účinná v době spáchání deliktu, a to s ohledem na celkový výsledek daného řízení. Pokud to shledá pro toto posouzení nezbytným, krajský soud v potřebném rozsahu doplní dokazování.

[27] V dalším řízení rozhodne Krajský soud v Ostravě rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. února 2021

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu